Muligheter og utmaningar i framtida for landbruket i de nordiske landene, fordeler i den tempererte sonen

20140728

Jakob Söderberg

VÄXA SVERIGE

Världens mjölkproduktion 2000-2020

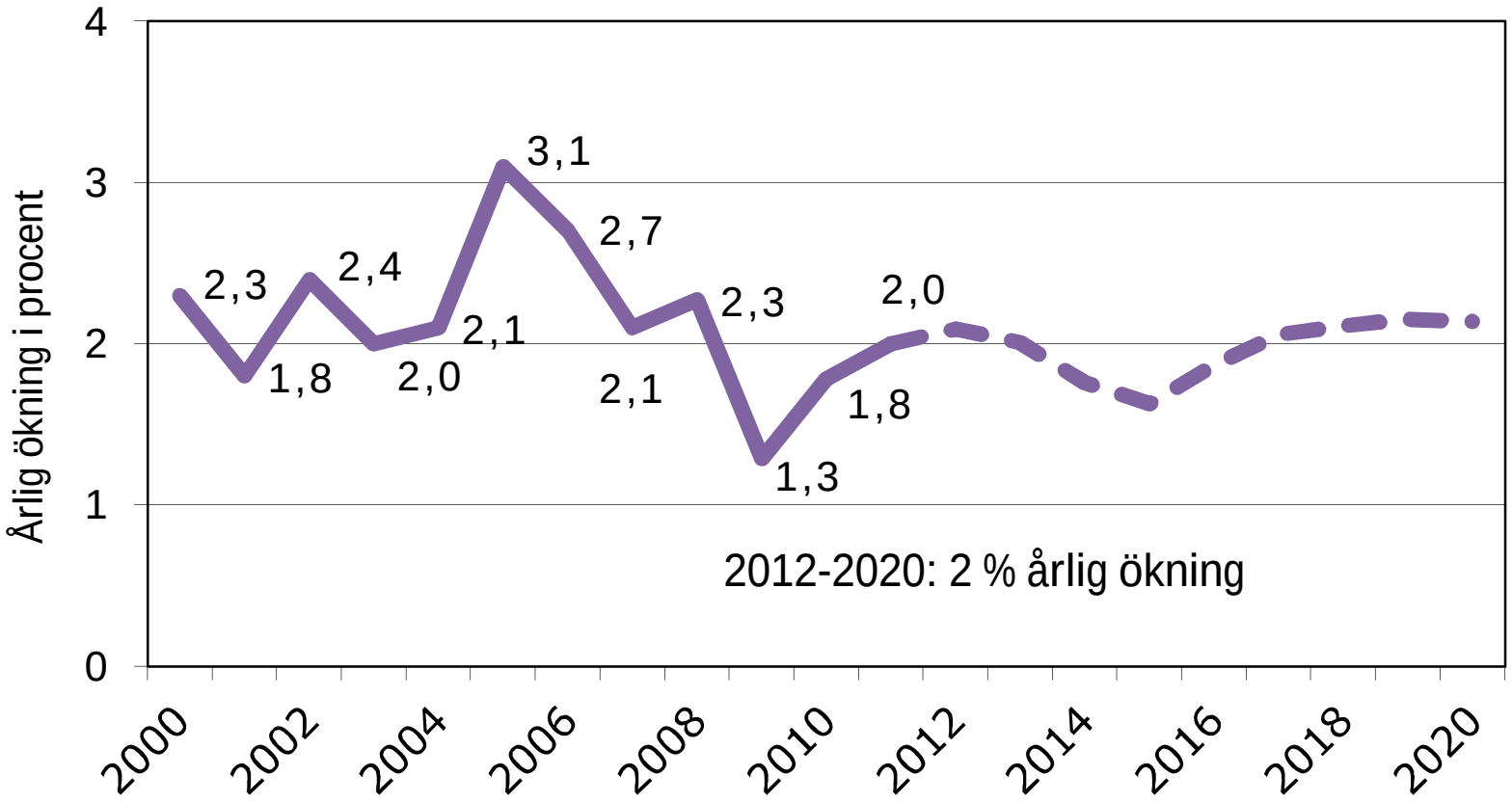

Källa: IDF, OECD-FAO

VÄXA SVERIGE

Prognos över ökad konsumtion av mejeriprodukter 2010-2015

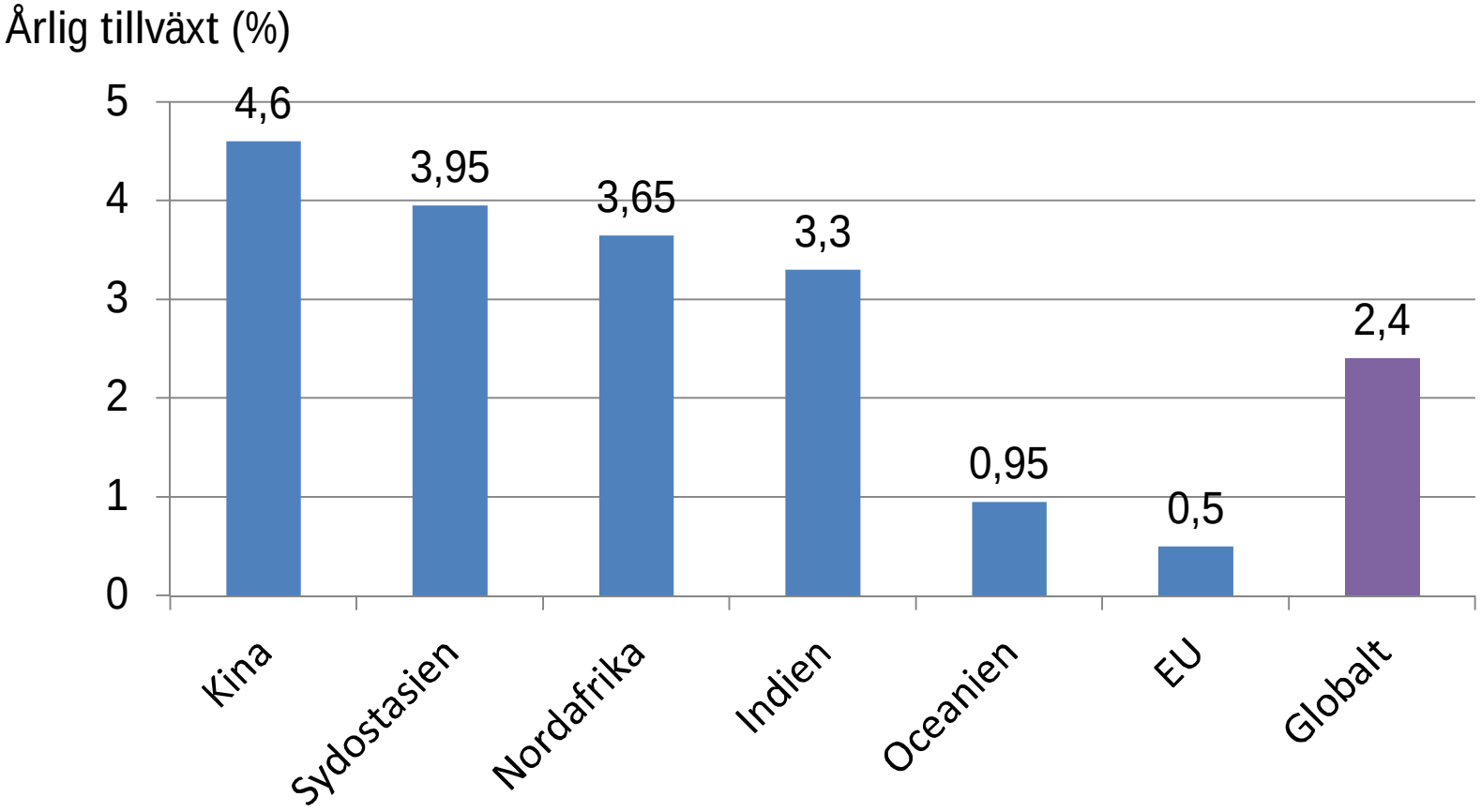

Källa: Rabobank

VÄXA SVERIGE

800=40
welt-atlas.de
...more than 750 maps worldwide
Arctic Ocean
Russia
Alaska (United States)
Alaska (US)
Beaufort Sea
Bering Sea
Baffin Bay
Greenland (Dk.)
Greenland Sea
Barents Sea
Norwegian Sea
Iceland
Sea of Ochotsk
Canada
Russia
Kazakhstan
Mongolia
Japan
Sweden
Finland
Norway
Ukraine
France
Spain
Portugal
Turkey
Egypt
Saudi Arabia
Sudan
Ethiopia
Somalia
Kenya
Tanzania
Congo
Democr. Rep. of the Congo
Angola
Zambia
Namibia
Botswana
South Africa
Madagascar
Niger
Brazil
Colombia
Peru
Bolivia
Paraguay
Argentina
Chile
Uruguay
Ecuador
Venezuela
Guyana
Suriname
Mexico
Gulf of Mexico
Gulf of Alaska
Hudson Bay
Baffin Island
Victoria Island
Queen Elizabeth Islands
Ellesmere Island
Greenland
Iceland
Indonesia
Malaysia
Philippines
Papua New Guinea
Australia
New Zealand
Tasmania
Coral Sea
Tasman Sea
Solomon Islands
Vanuatu
New Caledonia (Fr.)
Fiji
Tonga
Samoa
Kiribati
Nauru
Tuvalu
Marshall Islands
Federated States of Micronesia
Guam (US)
Mariana Islands (US)
Palau (US)
East China Sea
South China Sea
Sea of Japan
Sea of Okhotsk
Aleutian Islands
Hawaii (US)
Galápagos Islands (Ec.)
Easter Island (Ch.)
Pitcairn (GB)
Falkland Islands (GB)
South Georgia (GB)
Tristan da Cunha
Cape Horn
Cape of Good Hope
Cape Verde
Mauritius
Seychelles
Comoros
Maldives
Sri Lanka
Tropic of Cancer
Tropic of Capricorn
Equator
Arctic Circle
Antarctic Circle
PACIFIC OCEAN
ATLANTIC OCEAN
INDIAN OCEAN
Antarctica
Weddell Sea
© RB-DESKKART RALF BRENNEMANN, 20359 HAMBURG, www.welt-atlas.de
URHEBERRECHTLICH GESCHÜTZT • IRRTÜMER VORBEHALTEN

Produktionskostnad 2011

genomsnittliga besättningsstorlekar

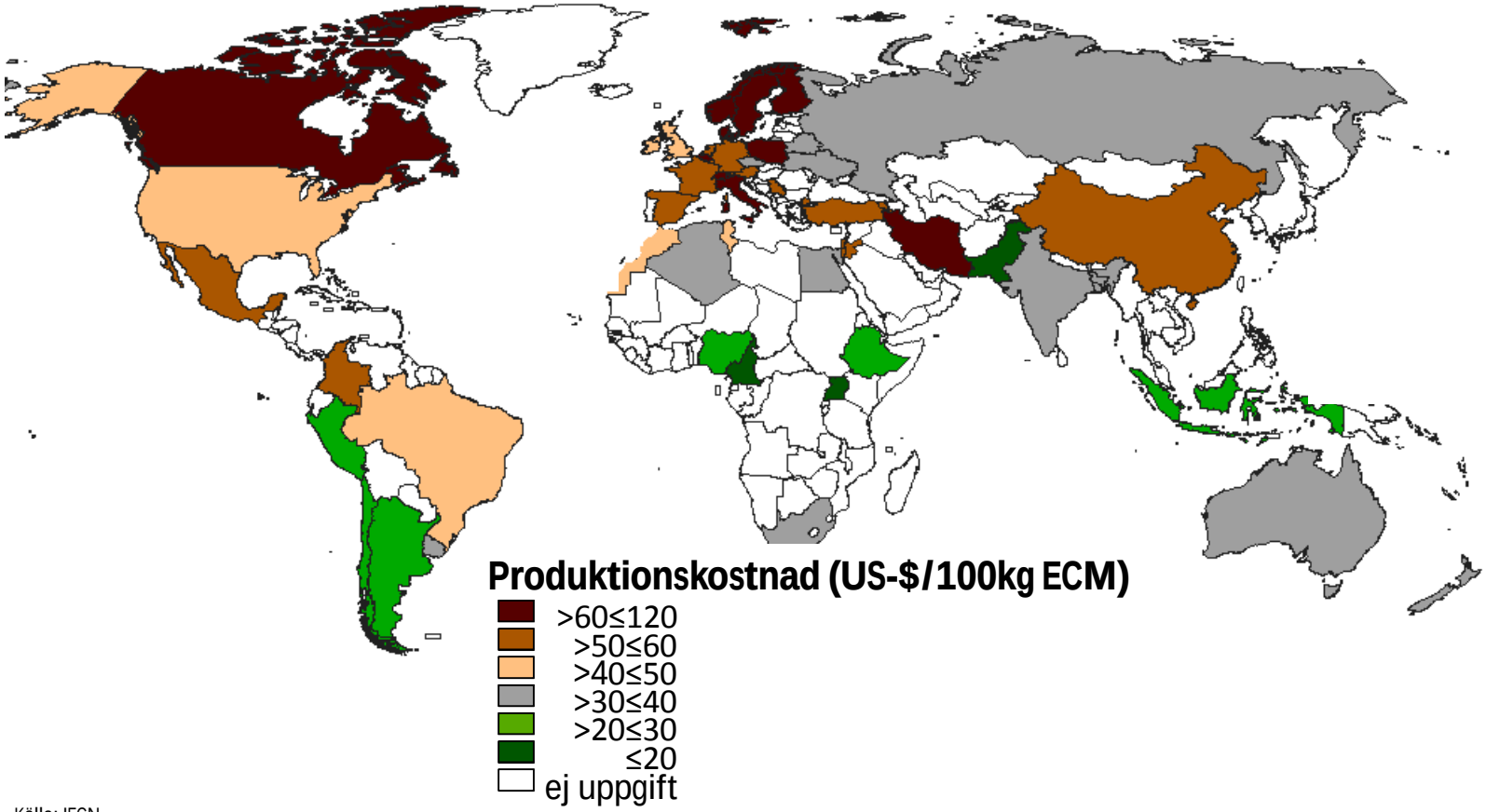

Källa: IFCN

VÄXA SVERIGE

MJÖLK

EU:s mjölkinvägning jan 2014 (jfr med 2013)

- Ökning > 10 %
- Ökning 5-10 %
- Ökning 3-5 %
- Ökning 0-3 %
- Minskning 0-1 %
- Minskning 1-3 %
- Minskning > 3 %

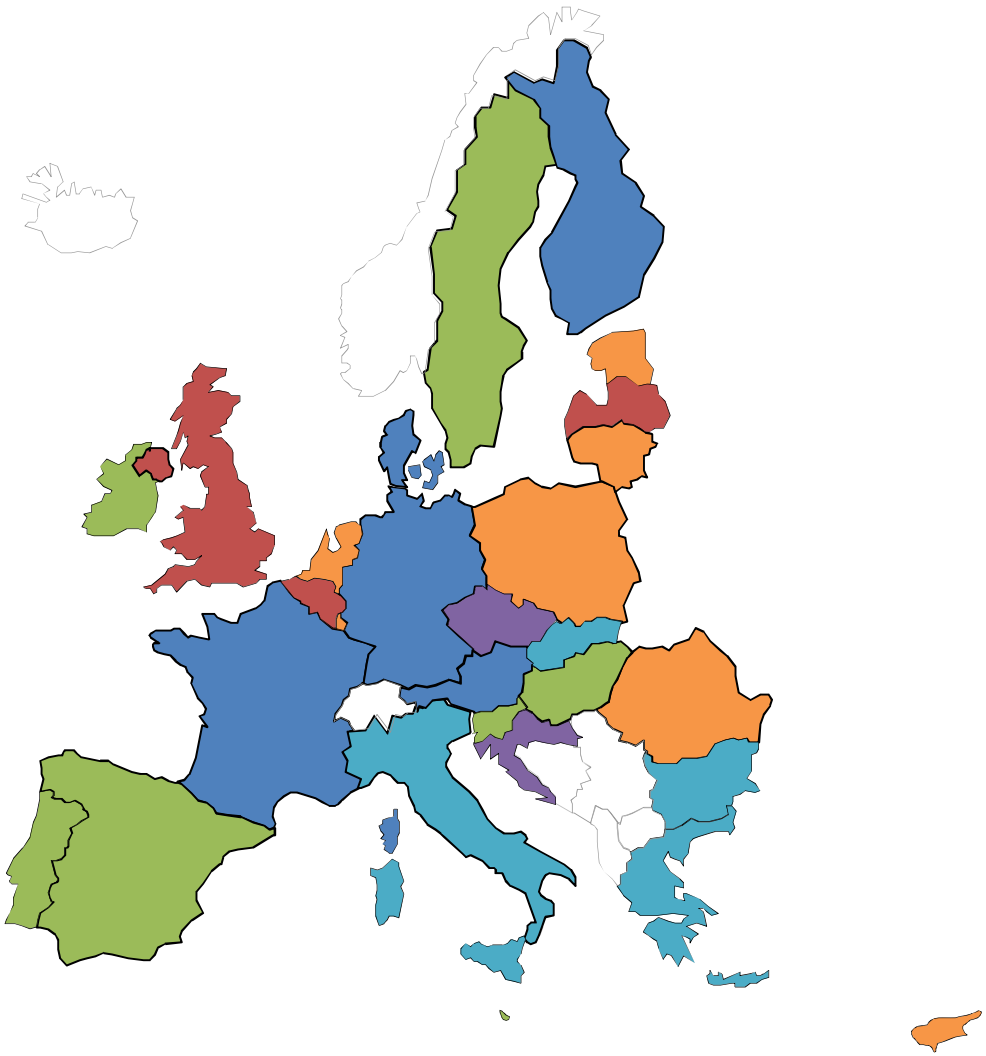

Källa: Eurostat

Ökad konkurrens ger pressad lönsamhet

- På en konkurrensutsatt marknad är det **inte produktionskostnaden som styr priset** på marknaden!!!

- Det är **konkurrenternas prisnivåer** och **kundens betalningsvilja**

- Därför **viktigt att göra benchmarking** med andra länder för att se hur de kan göra mjölken billigare/bättre

MJÖLK

Lokalisering av LRF Mjölks typgårdar

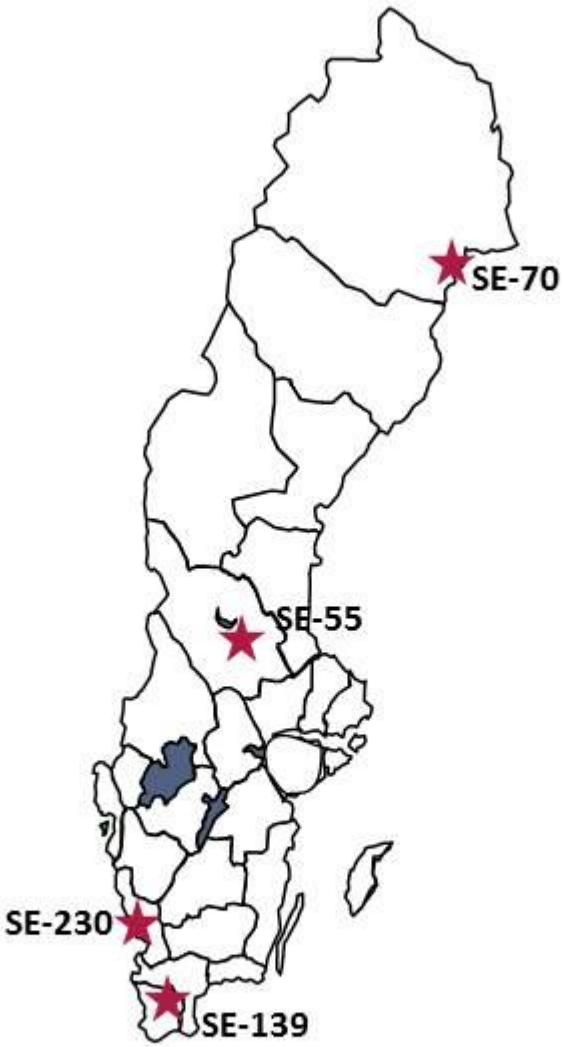

MJÖLK

Produktionskostnad, öre/kg ECM (Europa, 2012)

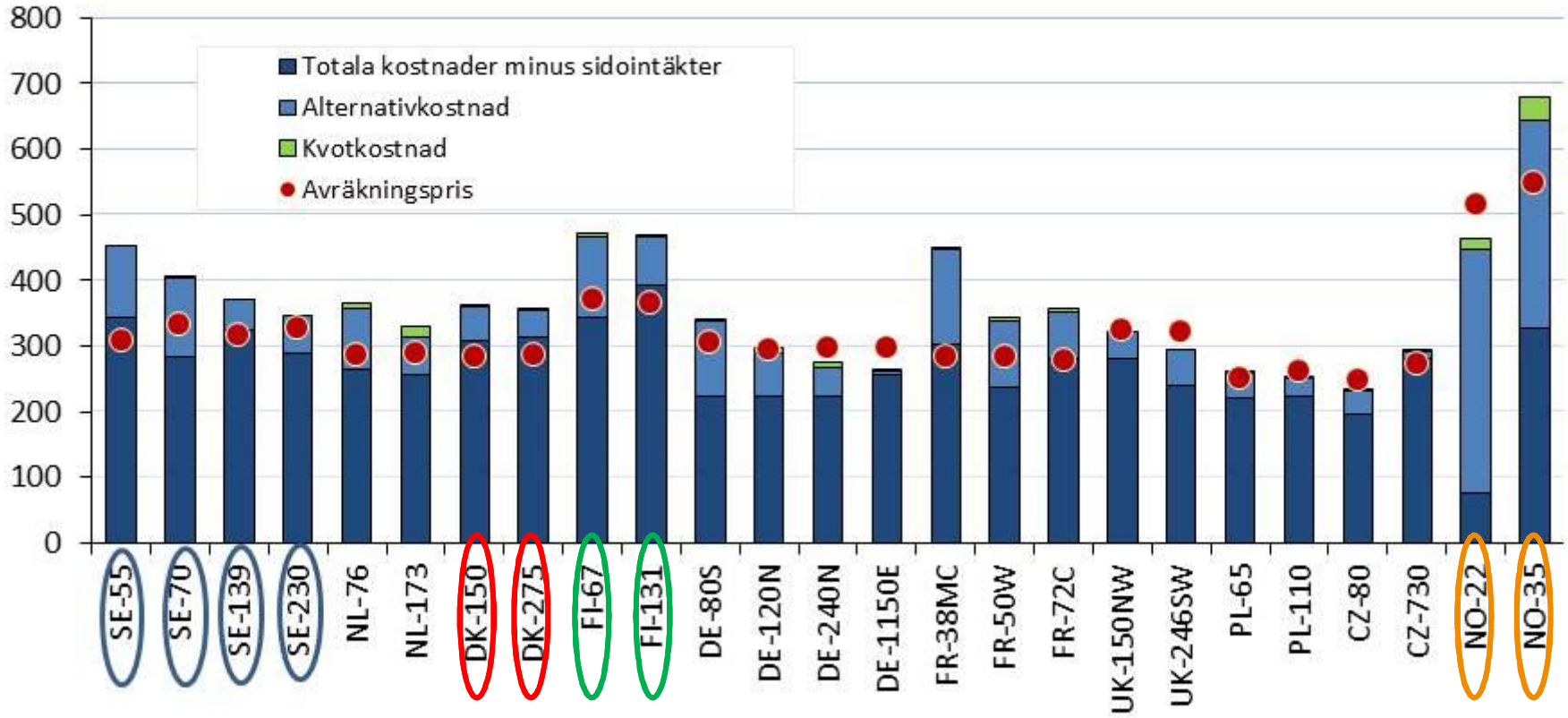

Källa: IFCN

MJÖLK

Intäkter och fördelade kostnader (Europa, 2012)

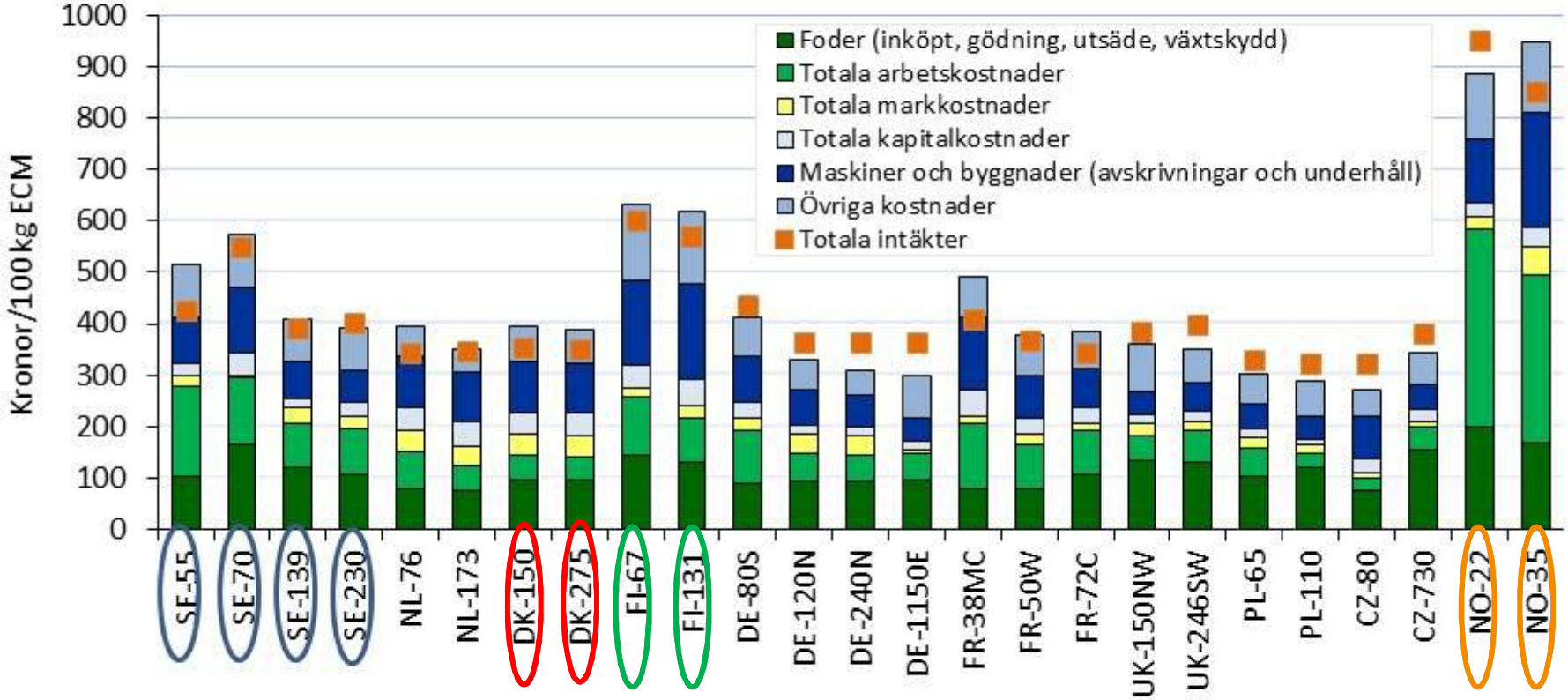

Källa: IFCN

Styrkor och Svagheter Sv jmf EDF 2012

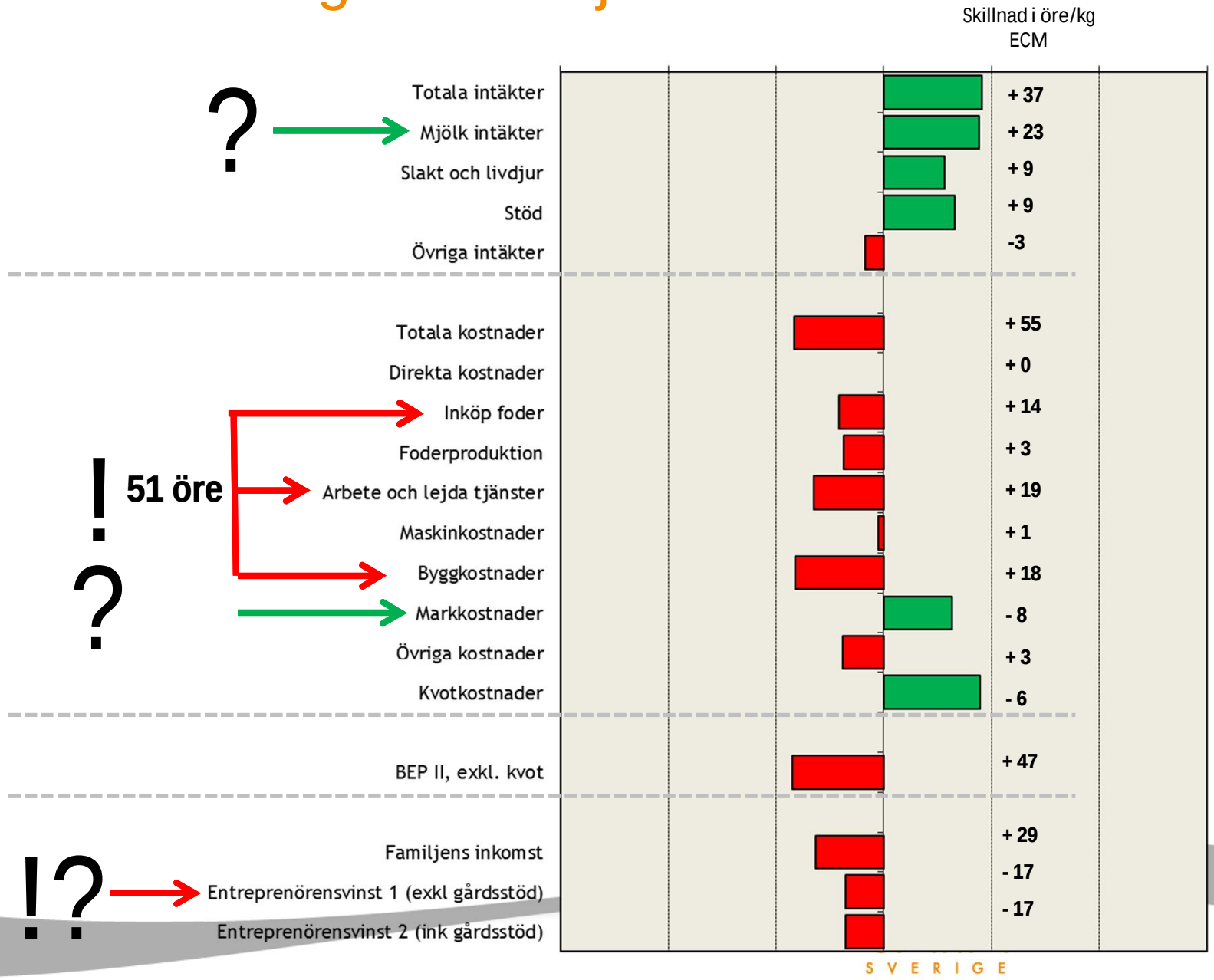

Stora variationer inom SE

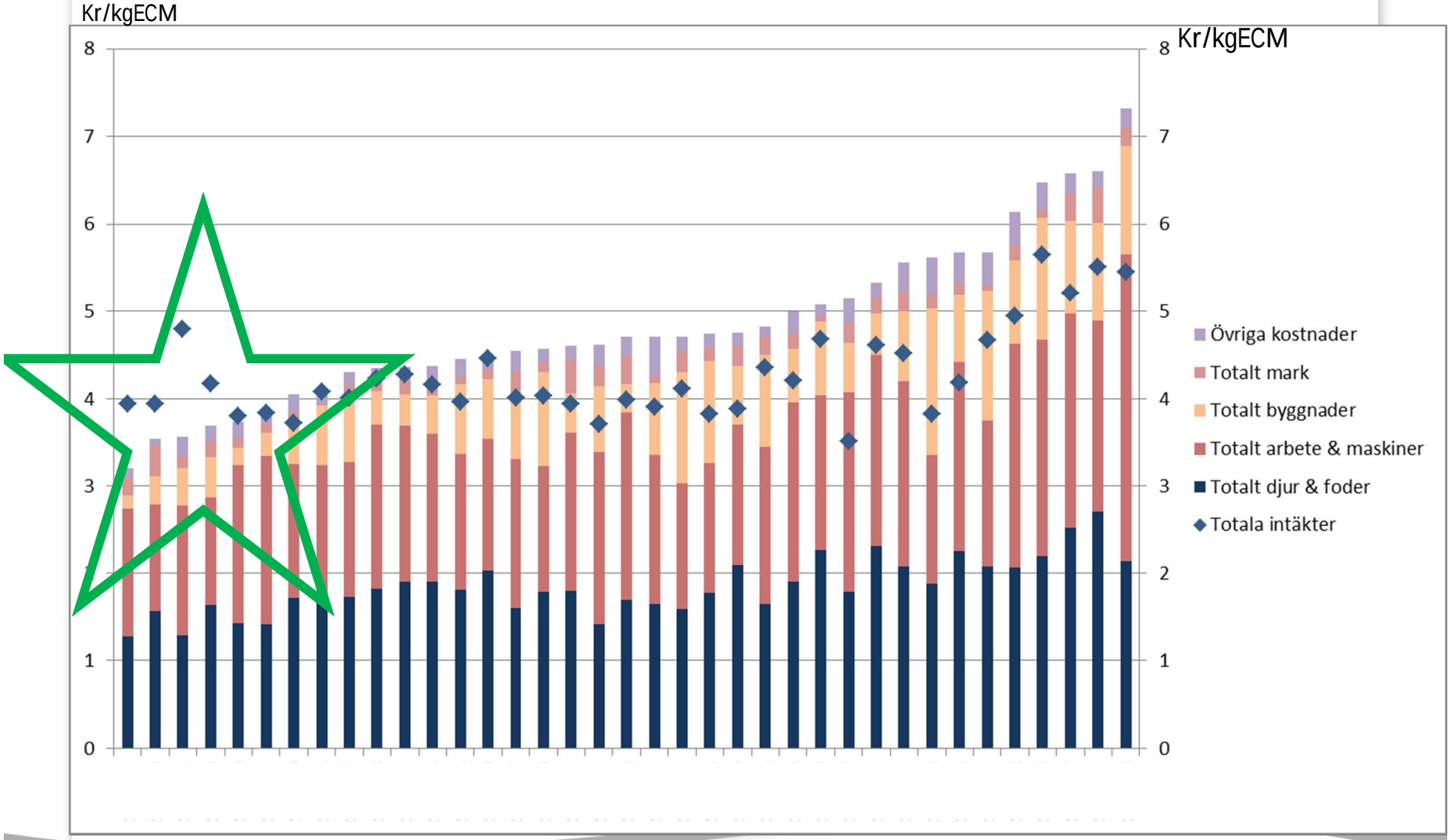

VÄXA SVERIGE

Kort summering av marknad

- Ökad efterfrågan i Asien, Indien, Afrika & Sydamerika
  (Fler människor med ökade inkomster och mer västerländska matvanor)
- Liten tillväxt i Europa
  (Fortsatt strukturutveckling i industrin, ökad integrering mellan EU-länder)
- Fortsatt fokus på prispress
  (Från detaljhandel, restauranggrossister och offentlig sektor.)
- Viss ökning på kvalitet, premium och mervärde
  (Hälsa, nyttigt, smak, upplevelse, säkerhet, spårbarhet, eko, djurvälfärd, hållbarhet, lokalproducerat osv)
- Volatilitet och ökade prissvängningar
  (Liten marginal mellan produktion och konsumtion)

VÄXA SVERIGE

De nordiska länderna är världsledande

- T ex Avel, Djurhälsa och Foder … och det ska vi fortsätta att vara

Men vi måste vidare och t ex utveckla:

- Farm Management
- Kostnadseffektivitet
- Stabilare resultat/mindre variation jmf gris och kyckling
- Utveckla mer kring riskhantering
- Hantera marknad och prisvariationer

VÄXA SVERIGE

Företagande, balans med två världar; politik och marknad

Ett lands särregler

Reform av Jordbruks-politiken, krav på lägre kostnad

NGOs
Ex ökad ekologisk produktion

Ökad krav på effektivitet och säkerhet på gård

Ökad krav på effektivitet och säkerhet i industrin

Fokus på lågpris/EMV
Viss ökning premium

VÄXA SVERIGE

Arkiv Redigera Visa Favoriter Verktyg Hjälp
Startsida - Växa Sveriges P... Visma Menu 2 (2) Välkommen « Start « Priva... AutoP

[UPPDATERAD 2014-02-21]

Skogsbolaget Latvian Forest, som invester i skog i Lettland, redovisar en förlust efter finansiella poster på 563 000 kronor, vilket kan jämföras med förlusten på närmare en miljon kronor 2012.

Han dödförklarar jordbruket

[UPPDATERAD 2014-02-21]

Ett uttalande från Anders Borg har fått stor spridning och snurr på sociala medier. Finansministern dödförklarar det svenska produktionsjordbruket. Konkret säger Anders Borg att han inte tror att jordbruket överlever som industri.

Tre perspektiv/roller för lantbruket
Påverkar långsiktig konkurrenskraft!

1. Landsbygd och landsbygdsutveckling

2. Lantbruk och gårdsstrukturutveckling

3. Primärproduktion och livsmedelsproduktionens konkurrenskraft

VÄXA SVERIGE

Grunder för att utveckla företaget

- Vilka resurser finns det i landet eller på gården?
  - Mark och vatten
  - Byggnader
  - Arbetskraft
  - Kapital

Olika utvecklingsvägar för lantbrukaren

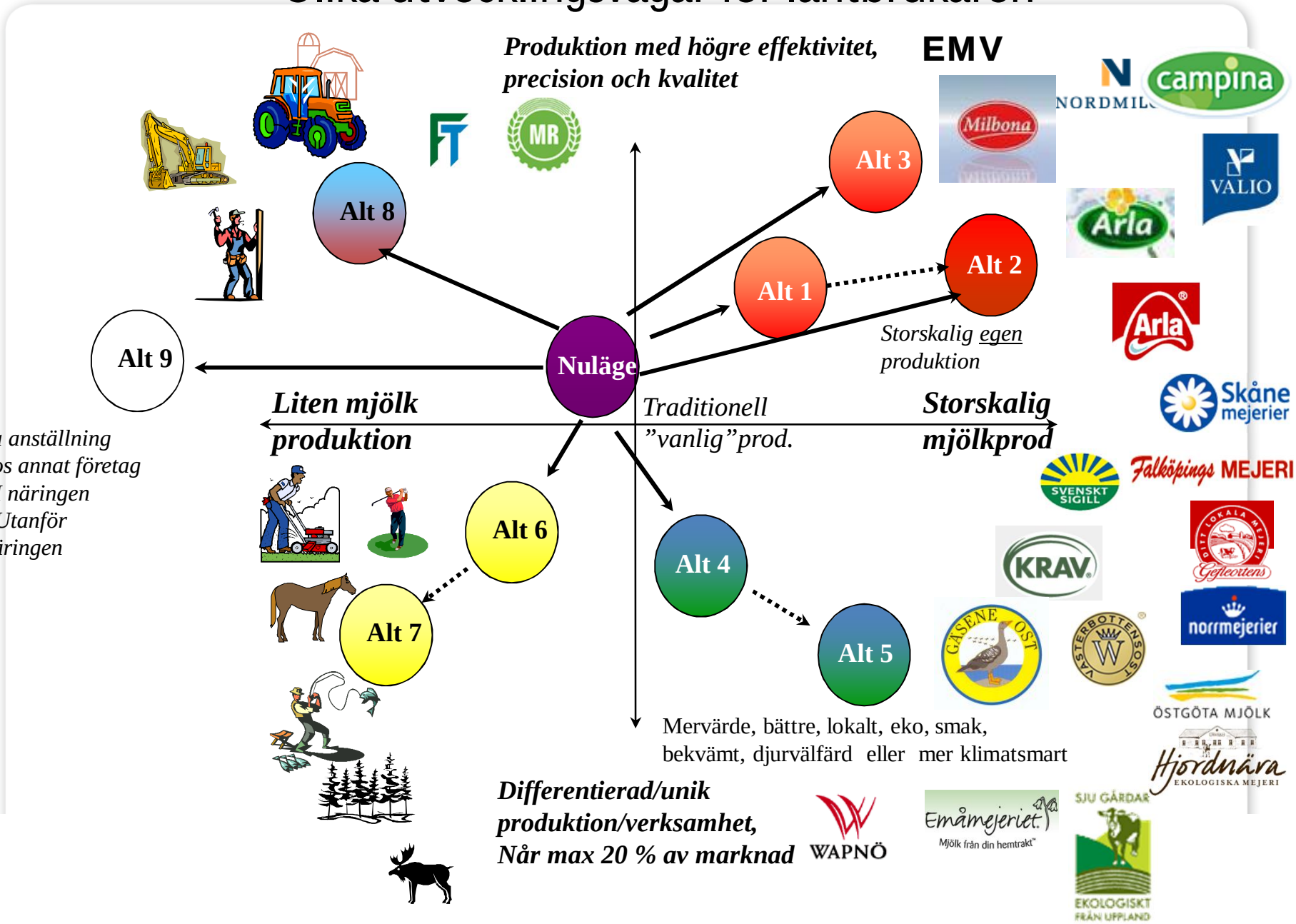

Stor skillnad i lönsamhet = potential

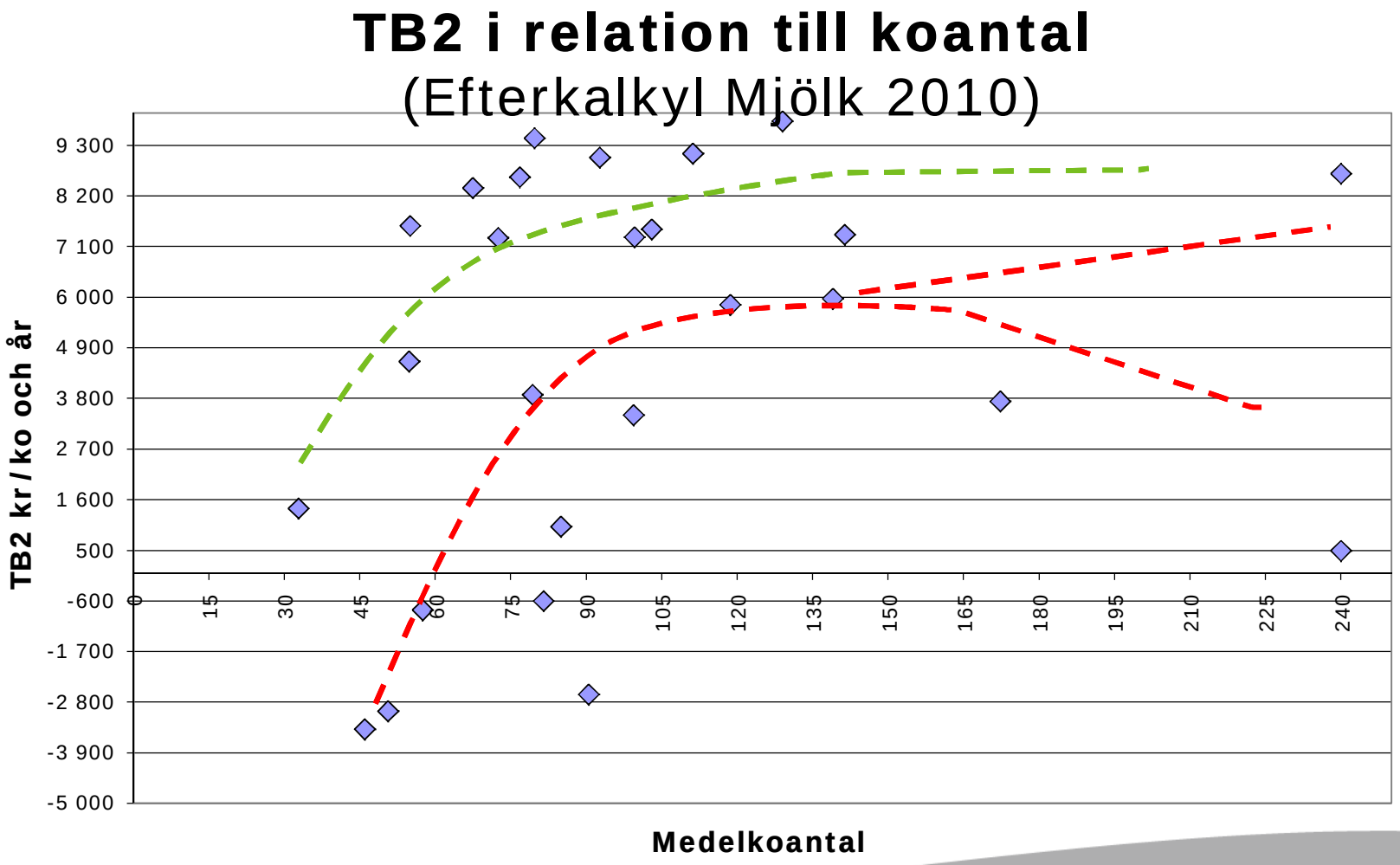

Tio strategier för att klara pressad ekonomi

(Källa: Greg Bethard, Dairy Records Management Systems och G&R Consulting i Virginia, USA.)

1. Håll stallet fullt
2. Håll de nykalvade korna friska
3. Åtgärda olönsamma kor
4. Sträva efter tillägg för kvalitet och sammansättning
5. Maximera mjölk minus foder
6. Producera eller köp in grovfoder med hög kvalitet
7. Få kor och kvigor dräktiga
8. Håll rekryteringskostnaden nere
9. Kapa kostnader smart
10. Ha kontroll över arbetskostnaden

VÄXA SVERIGE

I huvudet på Toyota

”At Toyota we get brilliant results from average people managing a brilliant process. Others get average results from brilliant people managing broken processes”

VÄXA SVERIGE

Planera och ha koll på djurflöde

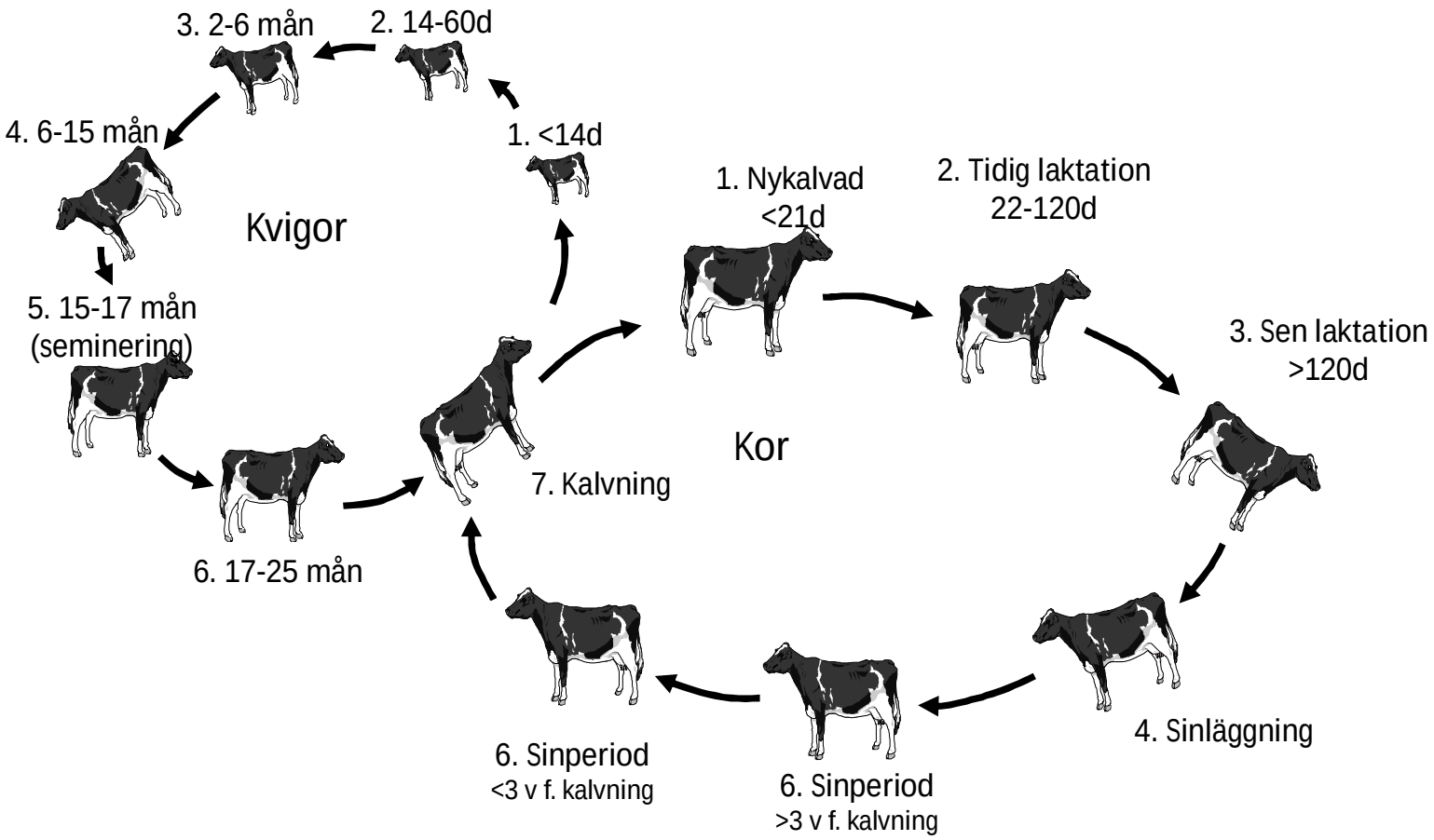

VÄXA SVERIGE

Håll stallet fullt! – en sanning som håller

Greg Bethard, G&R Dairy Consulting

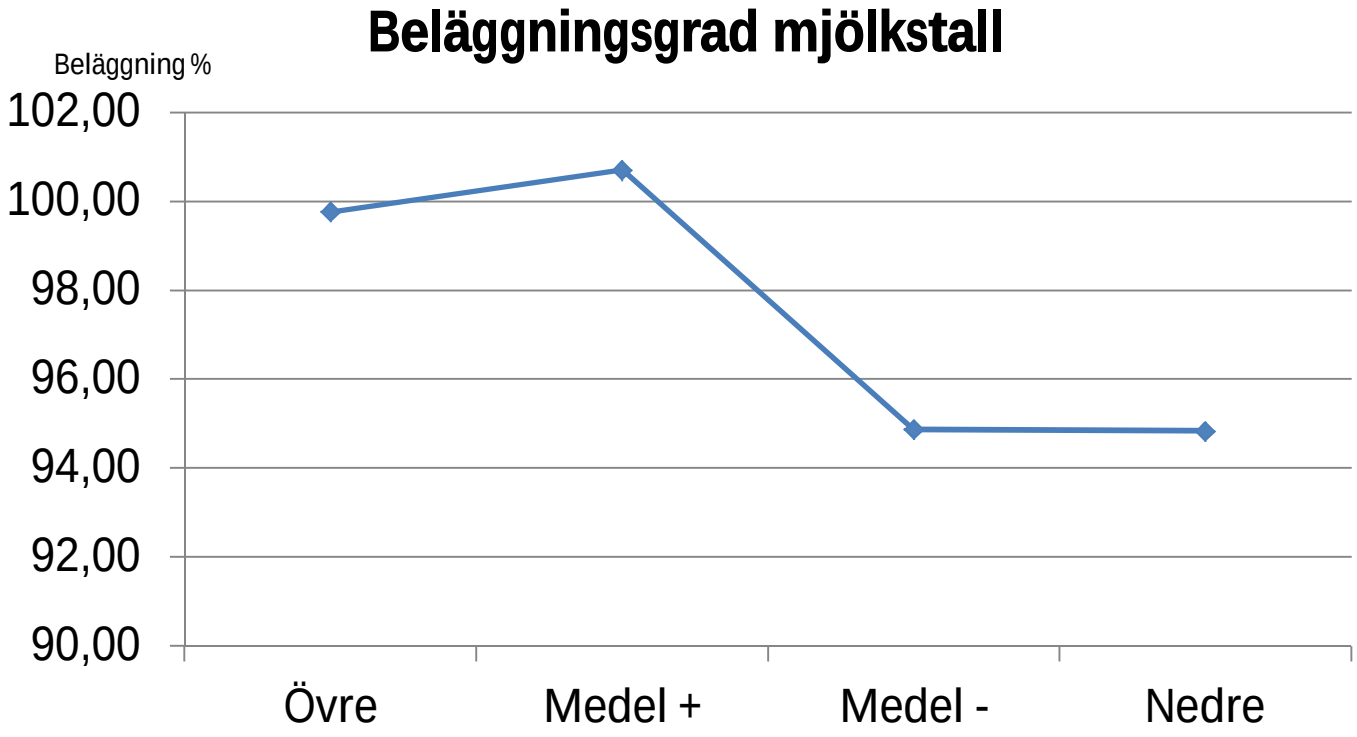

VÄXA SVERIGE

….. med mjölkande och lönsamma kor

Greg Bethard, G&R Dairy Consulting

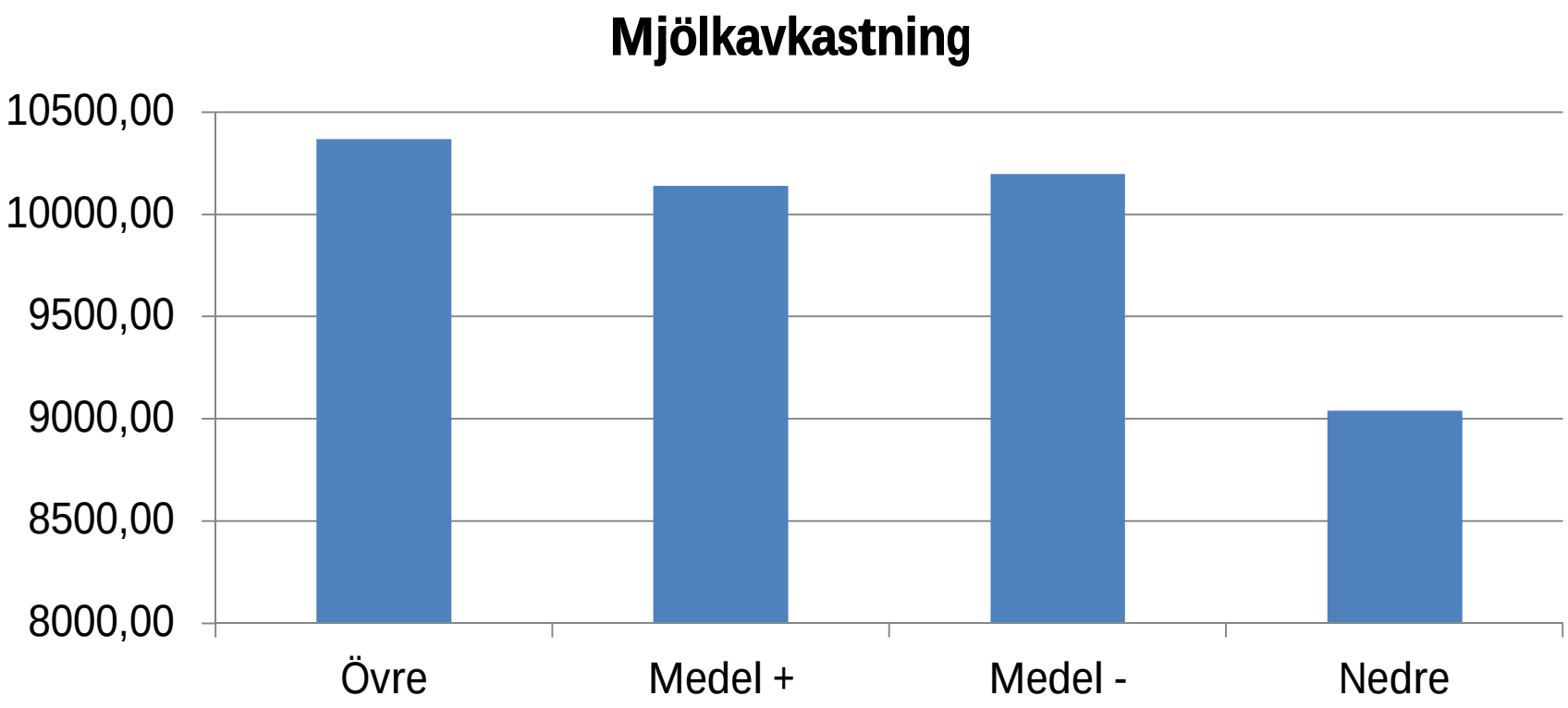

VÄXA SVERIGE

Total foderkostnad per kg ECM

300 europeiska mjölkföretag 2011
Kostnad per kg ECM exklusive arbete

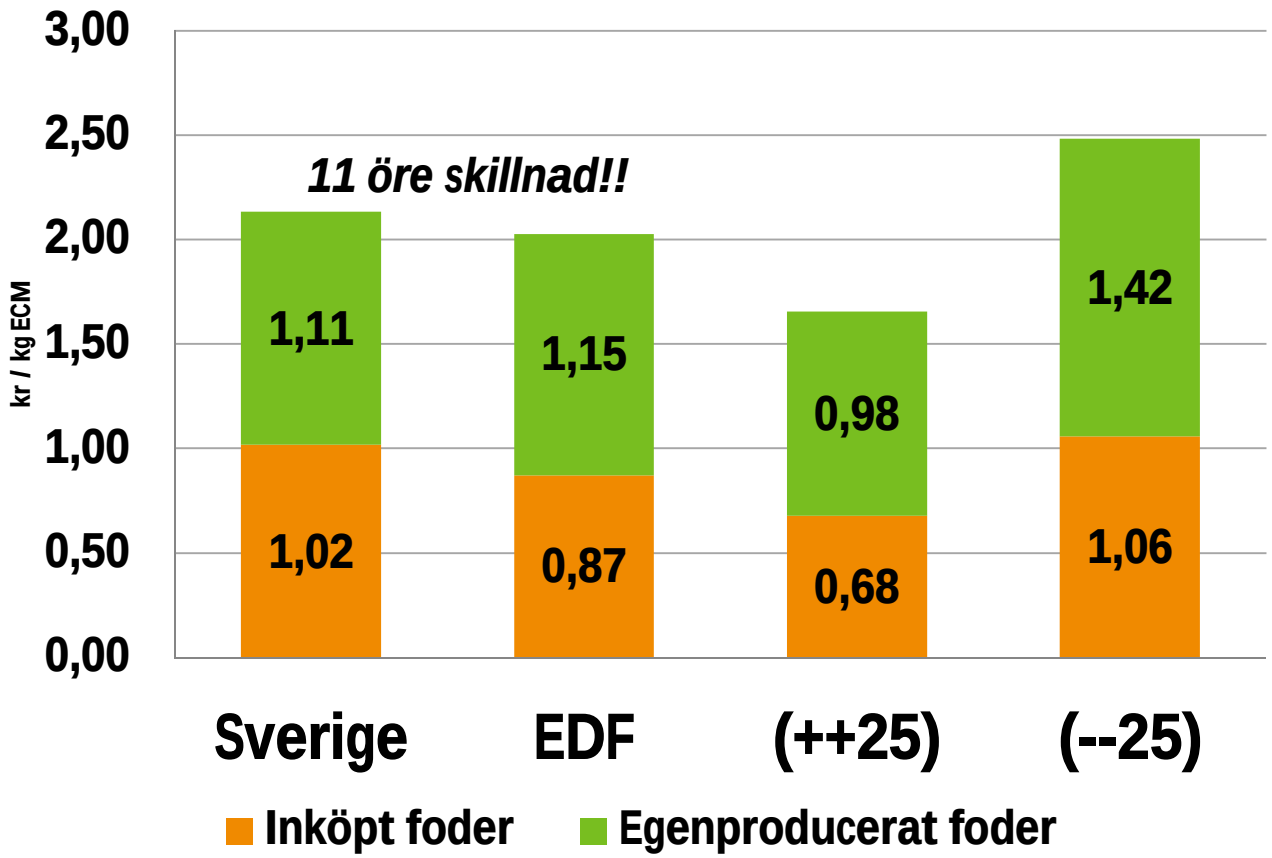

EJ REPRESENTATIVT URVAL

Källa: EDF produktionskostnadsanalys 2012

VÄXA SVERIGE

MJÖLK

Mjölk minus foder*

(mar 2009-maj (p) 2014)

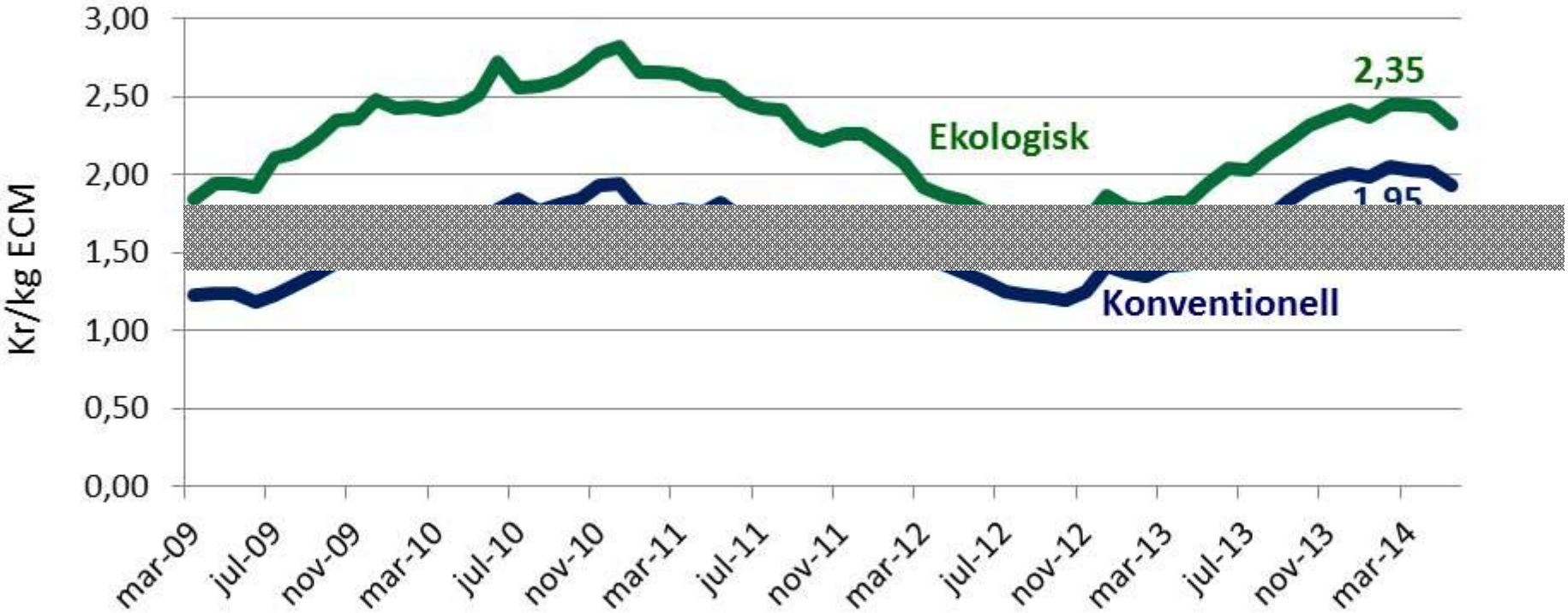

Källa: LRF Mjölk

*) Exklusive efterlikvider, tilläggs- och säsongsbetalning. Januari 2013- maj 2014 prognos. I prognosen ingår endast aviserade avräkningsprisförändringar per den 23/5 2014

Möjligheter att minska kostnader, fördelning/kg mjölk

50% jobbar vi inte för att pressa!!

(Bygg, invent, arbetskost, eget grovfoder)

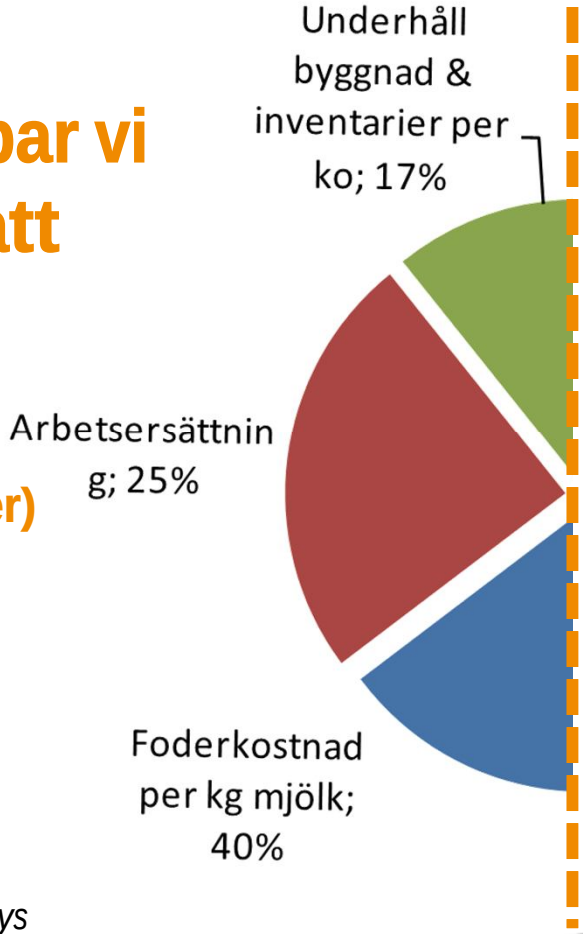

Källa: SLA Analys

VÄXA SVERIGE

Olika synsätt på marginal

Förr (reglering)

Kostnad – marginal =pris

Nu

Intäkter – kostnader= marginal

I framtiden (global marknad)

Marknadspris – marginal = kostnadsram

T ex 3 kr/kg – 5% (15 öre)= 2,85 kr/kg i kostnad

.....gör allt för att lösa uppgiften, vad gör de bästa, effektivisera, förhandla, fokusera, allt som görs ska ge produktionsvärde!

VÄXA SVERIGE

Vi behöver jobba mer med egen kostandsram/månadsuppföljning

	Intervall per kg	*100 kor/ 1 milj kg 12 mån rull*	*Min ram/ mitt mål.*
• *M*jölkintäkt	+3,00-3,60	+3 000'- 3 600'	*3 500'*
• Foder kostnad	-1,60-2,20	- 1 600'- 2 200'	*- 1 700'*
• Övrig kostnad	-0,30-0,50	- 300'- 500'	*- 350'*
• Arbetskostnad	-0,60-0,90	- 600' - 900'	*-700'*
• Byggkostnad	-0,40-1,00	- 400' – 1 000'	*- 650'*
Ex resultat	**- 0,90 till + 0,40**	**- 900' till + 400'**	**+ 100'**

VÄXA SVERIGE

Arbete och byggkostnader per kg mjölk för 31 sv mjölkföretag jmf 300 europeiska

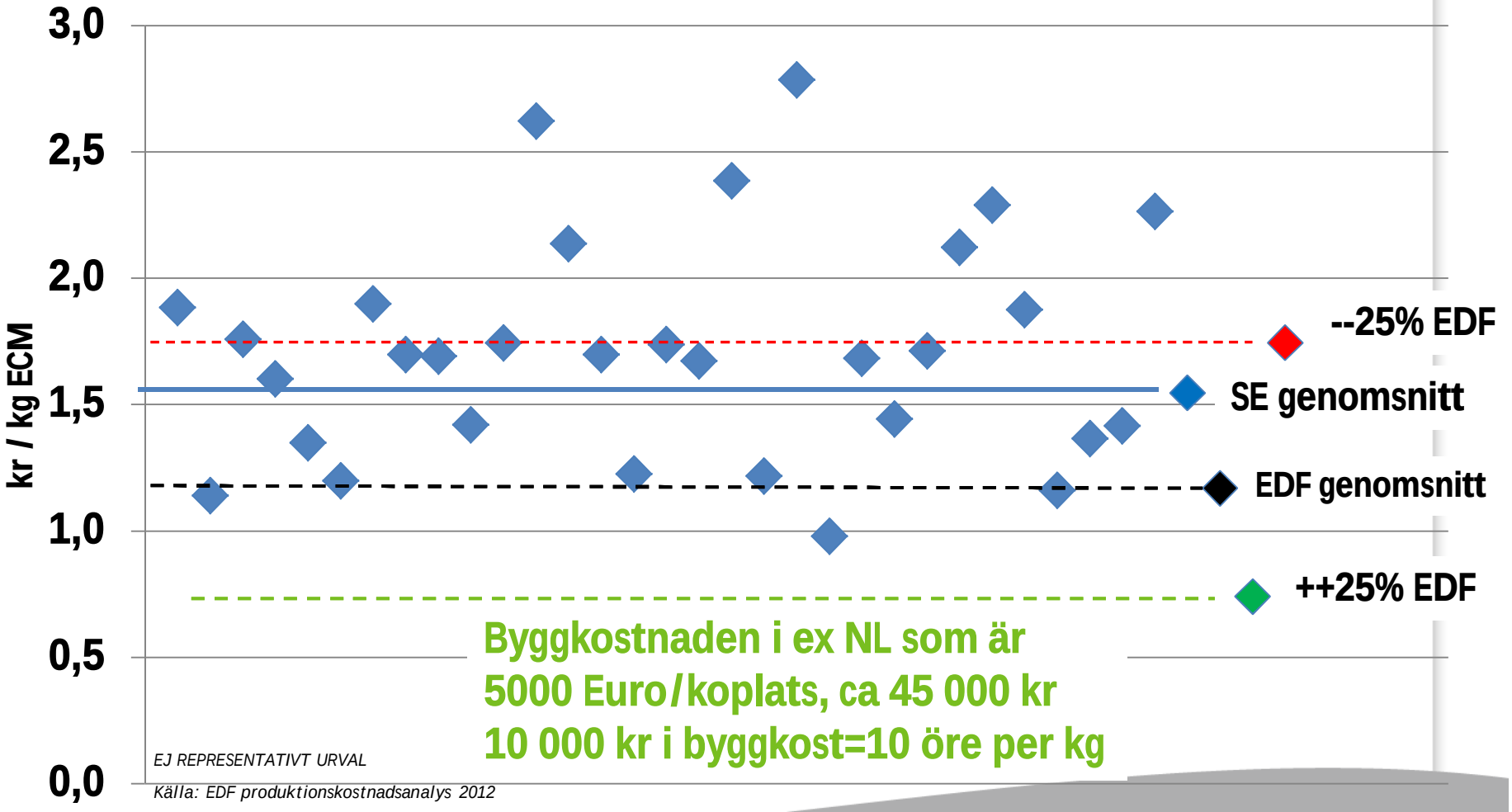

Byggkostnaden i ex NL som är
5000 Euro/koplats, ca 45 000 kr
10 000 kr i byggkost=10 öre per kg

EJ REPRESENTATIVT URVAL

Källa: EDF produktionskostnadsanalys 2012

VÄXA SVERIGE

Expansionsprojekt

- Fokus på nuläge, besättningstillväxt och management

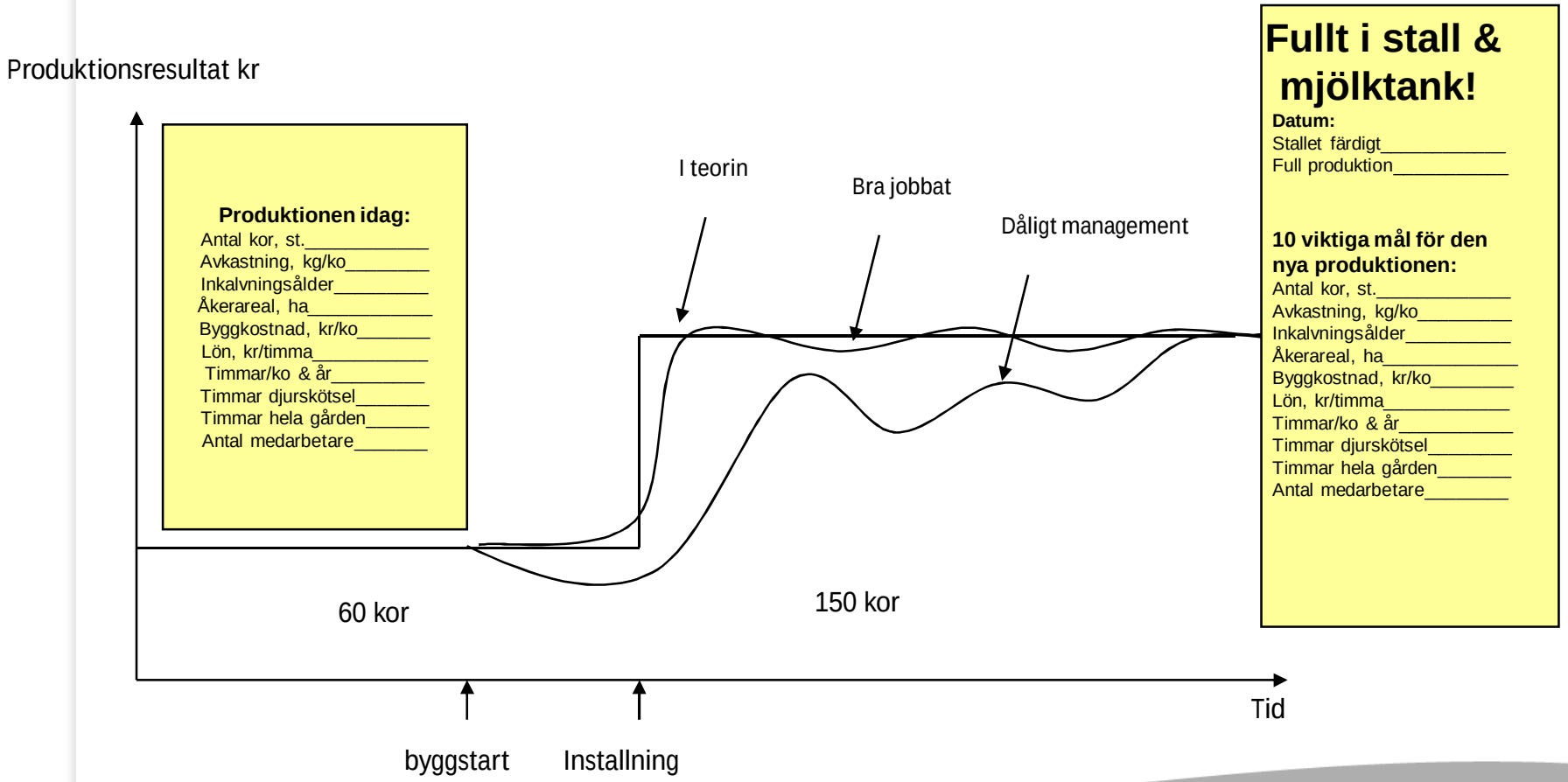

VÄXA SVERIGE

Om du vill improvisera så är detta fel ställe

.... och det börjar det bli inom mjölkföretagande också.

- Spagettidiagram över blandning av foder (företag G)

Foto: Svensk Mjölk/JTI

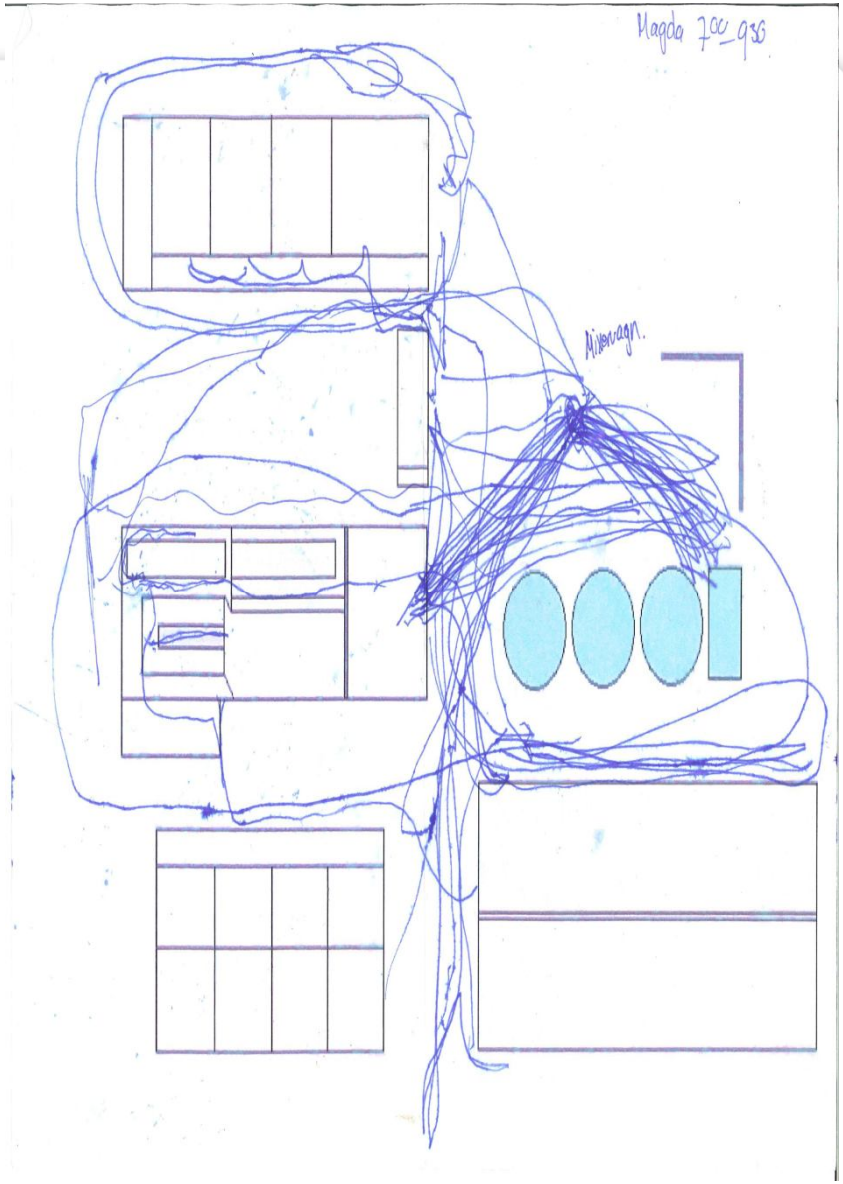

VÄXA SVERIGE

Vad ser de europeiska rådgivarna i Sverige

- ”för hög byggkostnad i relation till arbetsbehovet” – NL
- ”fantastiskt avelsarbete imponerar” FR
- ”var försiktig med automatisering” UK
- ”öka utbytet kg mjölk / hektar, utnyttja marktillgången och sänk kraftfodergivorna” NL
- ”high-input och high-output är en känslig strategi när världsmarknadspriset fluktuerar, fokus på att bibehålla high-output” IT
- ”fortsatt fokus på djurvälfärd och produktivitet – se upp för skuldfällan” DK
- ”väl fungerande värdekedja både inom rådgivning och försäljning – utnyttja det!” FR
- ”givet det stora tappet av mjölk de senaste 20 åren så bör det finnas en stor potential” FR

VÄXA SVERIGE

För ökad konkurrenskraft behöver vi:

1. **Försvara produktiviteten och positionen inom t ex avel, djurvälfärd och foder**
2. **Förbättringspotential inom management för att skapa effektivitet, stabila resultat, hantera prisvariation. Sprid best practis, de bästa finns i alla länder**
3. **Öka kostnadseffektivitet. Utveckla mark-potentialen och egen foder. Utmana arbete-, bygg- och foderkostnader.**

VÄXA SVERIGE

Företagande är som att köra bil!

Det gäller att styra mot en riktning och se till att bilen åter ditåt!

Lantbruks-

företagande

går från att

” köra folkrace till att

köra VM i Rally”.

Spännande

men kräver

mer precision.